

РЕШЕНИЕ

№ 42399

гр. София, 17.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 7 състав, в
публично заседание на 17.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маруся Йорданова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **5461** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба от Т. Г. Т. с адрес: [населено място], [жк], [улица], вх.В ет. 1, ап.5 срещу Решение № 2153-21-106/17.04.2025г. на директора на ТП на НОИ С. град, с което е оставена без уважение жалбата му с вх.№ 1012-21-435 от 23.04.2024г. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 21.02.2025г. на длъжностно лице по ПО.

Жалбоподателят оспорва направените твърдения в посочените актове, като намира за неправилен и необоснован извода на пенсионния орган касателно началната дата на отпускане на инвалидната пенсия. Според изложеното в жалбата, началния момент, в който е следвало да се отпусне пенсията е 11.12.2023г. – датата на инвалидизиране. Моли се за отмяна на оспорвания акт и постановяване на решение, с което ТП на НОИ бъде задължено да преразгледа началната дата за отпускане на пенсията за инвалидност на жалбоподателя.

Жалбоподателят, редовно призован за с.з., се явява лично и с адв. А., който поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Претендира разноски по чл.38 от Закона за адвокатурата.

Ответникът по делото- директорът на ТП на НОИ С. град, чрез процесуалния си представител юрк.М., оспорва жалбата и моли за потвърждаване на оспорваното решение като съобразено с материалноправните разпоредби. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София- град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заявление № 2112-21-253 от 17.01.2025 г. жалбоподателят Т. Г. Т. е поискал отпускане на лична пенсия за ИОЗ във връзка с ЕР № 92143/225 от 20.11.2024 г. на ТЕЛК. Съгласно

експертното решение на Т. е определен процент процент трайно намалена работоспособност /ТНР/ 52% и дата на инвалидизиране - 11.12.2023г.

Видно от приложеното по делото пенсионното досие на жалбоподателя, с ЕР на ТЕЛК № 90804 от 16.04.2024г. на същия е определен процент трайно намалена работоспособност/ТНР/ 48% . Това ЕР е обжалвано пред НЕЛК по реда на чл. 112 от Закона за здравето, като е отменено и върнато за ново разглеждане. С оглед решението на НЕЛК, с процесното ЕР № 92143/225 от 20.11.2024 г. ТЕЛК се произнася по оценка на работоспособността, съобразен с препоръките на НЕЛК като определя 52% трайно намалена работоспособност /ТНР/с дата на инвалидизиране-11.12.2023 г.

С Разпореждане № [ЕГН] от 21.02.2025 г. на жалбоподателя Т. Т. е отпусната пенсия от датата на подаденото заявление за пенсиониране - 17.01.2025 г.

С жалба пред Директора на ТП на НОИ- С. – град, жалбоподателят Т. е оспорил разпореждането за отпускане на личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване относно началната дата на пенсията.

С оспорваното решение № 2153-21-99/17.05.2024г. на директора на ТП на НОИ С. град, жалбата на Т. е оставена без уважение като неоснователна.

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна, срещу акт подлежащ на съдебен контрол, в срок, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество е неоснователна.

Съобразно задължението на съда по чл. 168, ал. 1 от АПК следва да се провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК. В тази връзка съдът установи, че оспореното решение е издадено от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Потвърденото с оспореното решение разпореждане № [ЕГН] от 21.02.2025г. също е издадено от компетентен орган, видно от приложената към административната преписка заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. на директора на ТП на НОИ С. град (лист 40 от делото).

Относно спазване на материалноправните разпоредби и целта на закона, настоящата инстанция намира следното:

Съгласно чл.94, ал.1 КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

Съгласно чл.94, ал.3 КСО, извън случаите по ал. 1 пенсия за инвалидност и/или добавка за чужда помощ се отпуска от датата на подаване от лицето на заявление-декларация до териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК), но не по-рано от датата на инвалидизиране, съответно - от датата на определяне на потребността от чужда помощ, ако необходимите документи за пенсиониране са подадени в териториалното поделение на Националния осигурителен институт в едномесечен срок от изтичане на срока за обжалване на експертното решение на ТЕЛК или на Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) по отношение на правоимащото лице.

По силата на ал. 1 на посочената норма пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

Цитираният текст на чл. 94. ал. 1 от КСО, съдържащ общото правило за началната дата на пенсиите, предвижда две хипотези за определянето ѝ: първата хипотеза предполага спазване на

двумесечния срок, считано от датата на придобиване на правото на пенсия, в който срок лицето следва да подаде заявление и да представи с него изискуемите документи за преценката на претендираното право.

Втората хипотеза включва случаите, когато двумесечният срок от датата на пораждане на правото на пенсия е пропуснат, независимо от причините, които са правноирелевантни, и заявлението с необходимите документи е подадено след изтичането на този определен в чл. 94, ал. 1 от КСО срок. В този случай пенсията се отпуска от датата на подаване на документите пред компетентните пенсионни органи в ТП на НОИ.

В случая е ясно, че първата хипотеза е изначално неприложима за жалбоподателя, тъй като в двумесечен срок от датата на придобиване правото на пенсия - 11.12.2023 /която е датата на инвалидизиране/ все още не е било издадено експертно решение на ТЕЛК № 92143/225 от 20.11.2024 г. Срокът е изтекъл на 11.02.2024г., а заявлението за пенсиониране е подадено на 17.01.2025 г., което безспорно е след изтичането на коментирания преклузивен срок.

С оглед на последното обстоятелство, пенсията не може да бъде отпусната от датата на придобиване на правото - 11.12.2023 г., поради неподадено заявление за пенсиониране в 2-месечен срок от тази дата. т. е. до 11.02.2024 г. Нормата е императивна, като законодателят не е предвидил случаи, в които този срок да бъде продължаван или възстановяван, от което следва, че причините за пропускането му са без правно значение. Длъжностното лице по „ПО“ предвид обвързаната си компетентност, е длъжно стриктно да приложи коментираната разпоредба, без право на преценка, съобразявайки се единствено с обстоятелството дали в посочения в нормата 2-месечен срок е подадено или не заявление за отпускане на пенсия като определящо началната дата на пенсията.

Предвид посоченото, както и с оглед фактическата невъзможност в случая документите да се подадат в двумесечния срок от придобиване на правото, тъй като приложимото в случая ЕР на ТЕЛК е от дата 11.12.2023 г., т.е. то е издадено след този преклузивен двумесечен срок, законодателят е предвидил приложимата в случая норма на чл. 94, ал. 3 от КСО, определяща едномесечен срок за подаване на документите в ТП на НОИ, броим от изтичане на срока за обжалване на ЕР на ТЕЛК по отношение на правоимащото лице.

Съответно, налице е и трета хипотеза (от която счита, че може да се възползва жалбоподателя), а именно предвидената в чл.94, ал.3 КСО, определяща едномесечен срок за подаване на документите в ТП на НОИ, който срок се брои от изтичане на срока на обжалване на ЕР на ТЕЛК от правоимащото лице. При спазване на сроковете, предвидени в тази хипотеза, законодателят е предвидил пенсията да се отпуска от датата на придобиването ѝ.

В случая жалбоподателят е получил експертното решение на 27.11.2024 г., което означава, че срокът на обжалване (който е 14 дневен съгласно разпоредбата на чл.112, ал.1,т.3 от Закона за здравето) е изтекъл на 11.12.2024г., съответно едномесечният срок за подаване на документите до ТП на НОИ е изтекъл на 12.01.2025г. Жалбоподателят е подал документите на 17.01.2025 г., което е извън този срок.

Без значение е кога ЕР на ТЕЛК е влязло в сила, тъй като законодателят е предвидил като предпоставка не влизане в сила на експертното решение, а изтичане на 14-дневния срок за обжалване, като отправна точка за последващия едномесечен срок. Ирелевантно е кога изтича срока на обжалване на останалите заинтересовани административни органи, тъй като разпоредбата на чл.94, ал.3 КСО има предвид само срока на обжалване на правоимащото лице.

Длъжностното лице по пенсионното осигуряване стриктно е спазило императивните разпоредби на закона и при вярна преценка на представените документи е издало Разпореждане № [ЕГН] от 21.02.2025г., което законосъобразно е потвърдено с Решение № 2153-21-

106/17.04.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

По всички изложени съображения жалбата на Т. Г. Т. следва да се отхвърли.

Разноски се дължат на ответника за юрисконсултско възнаграждение, предвид изхода на спора и своевременно направеното искане. На основание чл. 143 и чл. 144 от АПК във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащане на правната помощ, следва да му бъдат присъдени разноски в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 предложение последно от АПК, Административен съд – София град, III-то отделение – 7-ми състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Т. Г. Т. с адрес: [населено място], [жк], [улица], вх.В ет. 1, ап.5 срещу Решение № 2153-21-106/17.04.2025г. на директора на ТП на НОИ С. град, с което е оставена без уважение жалбата му с вх.№ 1012-21-435 от 23.04.2024г. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 21.02.2025г. на длъжностно лице по ПО като неоснователна.

ОСЪЖДА Т. Г. Т., ЕГН [ЕГН] да заплати на ТП НОИ С.- град сумата от 100 /сто / лева за разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване в 14 – дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: